

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧННІПБ ЗУНУ

Надія Кульчицька
2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Професор з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСІПОВИЧ

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни « Митні розрахунки і звітність»

ступінь вищої освіти – магістр

галузь знань – 07 Управління та адміністрування

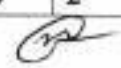
спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа та страхування»

кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самоост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Іспит (сем.)
Денна	1	2	32	14	5	6	93	150	2
Заочна	1	2	8	4	-	-	138	150	2

Чортків – ЗУНУ
2024

Робочу програму склала к.е.н., доцент Людмила ДЕРМАНСЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін, протокол № 3 від 07.10.2024 р.

Завідувач кафедри

Людмила ДЕРМАНСЬКА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», протокол № 2 від 09.10.24р.

Керівник групи
забезпечення спеціальності

ОЛЬГА КИРИЛЕНКО

Гарант ОПП

Василь ДЕМ'ЯНИШИН

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МИТНІ РОЗРАХУНКИ І ЗВІТНІСТЬ»**

I. Опис дисципліни

Дисципліна - «Митні розрахунки і звітність»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 5	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Вибіркова дисципліна циклу дисциплін професійної підготовки Мова навчання - українська
Кількість залікових модулів - 4	Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Рік підготовки – Денна - 1 Заочна - 1 Семестр – Денна – 1 Заочна – 1,2
Кількість змістових модулів -2	Освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа, та страхування»	Лекції: Денна форма – 32 год. Заочна форма – 8 год. Практичні заняття: Денна форма – 14 год. Заочна форма – 4 год.
Загальна кількість годин - 150	Ступінь вищої освіти - магістр	Самостійна робота: Денна – 93 год., Заочна – 138 год. Тренінг – 6 год. Індивідуальна робота: 5 год.
Тижн.год. – 10 год Ауд.год. – 3 год		Вид підсумкового контролю - іспит

2. Мета й завдання дисципліни «Митні розрахунки і звітність»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни «Митні розрахунки і звітність» є систематичне вивчення основних положень проведення митних розрахунків, класифікації товарів, визначення належних до сплати митних платежів та набуття практичних навичок щодо митного оформлення відповідних операцій.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

В процесі вивчення курсу перед студентами поставлені такі завдання:

- вивчити теоретичні питання щодо особливостей функціонування митно- тарифної системи в Україні.
- знати характеристику тарифного інструментарію регулювання відносин у сфері зовнішньої торгівлі.
- засвоїти основні теоретичні аспекти щодо суті та місця митної вартості в системі митного оподаткування.
- вивчити методику нарахування митної вартості.
- вміти визначити рівень ставок мита та інших еквівалентних мит, податків і зборів, застосовуваних у регулюванні зовнішньої торгівлі, а також засвоїти порядок їх стягнення.
- ознайомлення студентів із порядком здійснення процедури митного декларування.

3. Програма навчальної дисципліни: «Митні розрахунки і звітність»

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 1. Теоретичні засади здійснення зовнішньоекономічних операцій та їх взаємозв'язок із митним оподаткуванням

Зовнішньоекономічні операції, які здійснюють українські підприємства.

Операції купівлі-продажу як найбільш розповсюджений вид діяльності у міжнародній торгівлі.

Операції, пов'язані з переробкою товарів (давальницької сировини) на митній території України або за її межами.

Інвестиційні операції. Ввезення на територію України майна іноземного інвестора з метою формування статутного капіталу підприємства з іноземними інвестиціями.

Лізингові операції.

Посередницькі операції у зовнішній торгівлі та їх вплив на розрахунок митних платежів.

Література: 1,2,3,10,13,16, 20

Тема 2. Функціонування митно - тарифної системи в Україні.

Роль і місце митної справи в економічному розвитку України на сучасному етапі. Сучасний стан митно - тарифних відносин. Митно - тарифна політика держави. Характеристика методів митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Організаційна структура митної системи України. Економічна природа митного тарифу, його класифікація та функціональні завдання. Застосування особливих видів мита як обмежувальних заходів. Диференціація митних ставок залежно від країни походження товару

Література: 1,3,5,6,10,11,13,17

Тема 3. Митна вартість як об'єкт оподаткування при нарахуванні митних платежів.

Суть та місце митної вартості в системі митного оподаткування. Нарахування митної вартості на основі методу оцінки за ціною угоди щодо товарів, які імпортуються. Метод оцінки за ціною угоди щодо ідентичних товарів. Метод оцінки за ціною угоди щодо подібних (аналогічних) товарів. Методи визначення митної вартості на підставі додавання та віднімання вартості. Резервний метод нарахування митної вартості. Особливості застосування адміністративних важелів коригування митної вартості.

Література: 1,3,6,9,10,11,13,19,23

Змістовий модуль 2. Методичні аспекти щодо нарахування і сплати митних платежів та порядку їх митного оформлення.

Тема 4. Порядок нарахування, сплати мита залежно від обраного митного режиму

Поняття мита, види мита. Митний тариф.

Сплата розрахованих декларантом сум мита.

Порядок відображення у митній декларації сплачених сум мита.

Порядок повернення надміру стягнених сум мита.

Особливості застосування плати за виконання митних формальностей поза місцем розташування митного органу або в позаробочий час.

Плата за перебування товарів та інших предметів на складах митних органів.

Література: 1,3,6,9,10,11,13,17,19,23,24

Тема 5. Акцизний податок при ввезенні товарів на митну територію України

Суть акцизного податку та його елементи. Об'єкти оподаткування акцизним податком. База оподаткування акцизним податком. Платники акцизного податку.

Товари з яких не справляється акцизний податок.

Порядок нарахування акцизного податку при переміщенні товарів через митний кордон України.

Порядок сплати не стягненого у звичайному порядку акцизного податку.

Література: 1,2,4,5,9,10,11,13,19,23

Тема 6. Порядок нарахування і сплати ПДВ залежно від обраного митного режиму

Суть та призначення ПДВ.

Об'єкти оподаткування ПДВ. База оподаткування ПДВ.

Порядок нарахування ПДВ. Особливості застосування ПДВ при різних митних режимах.

Порядок сплати ПДВ податковим векселем при здійсненні митного оформлення товарів, які ввозяться на митну територію України.

Заповнення митної декларації на товари, ввезення яких в Україну оподатковується ПДВ. Стягнення не сплачених у встановлені строки сум ПДВ.

Література: 1-5,8, 10,11, 13,14, 19-21

Тема 7. Митне декларування.

Сутність та порядок здійснення митного декларування. Функції декларування. Види МД. Характеристика основних розділів МД. Форми митного декларування.

Порядок оформлення МД.

Література: 1,3,7,10,11,13,18,19,23

**4. Структура залікового кредиту з дисципліни
«Митні розрахунки і звітність»**

Теми курсу	Кількість годин					Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	Самост. робота	Індивід. робота	Тренінг	
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Теоретичні засади здійснення зовнішньоекономічних операцій та їх взаємозв'язок із митним оподаткуванням	4	2	13	2	3	Тестові завдання
Тема 2. Функціонування митно - тарифної системи в Україні.	4	2	15			Дискусійні Питання, тестові та практичні завдання
Тема 3. Митна вартість як об'єкт оподаткування при нарахуванні митних платежів.	4	2	13			Питання, тестові та практичні завдання
Змістовий модуль 2						
Тема 4. Порядок нарахування, сплати мита залежно від обраного митного режиму	6	2	14			Усне опитування , практичні завдання
Тема 5. Акцизний податок при ввезенні товарів на митну територію України	4	2	11	3	3	Тестові завдання та практичні
Тема 6. Порядок нарахування і сплати ПДВ залежно від обраного митного режиму	6	2	14			Практичні та ситуаційні завдання
Тема 7. Митне декларування.	4	2	13			Заліковий модуль по темах 1-7
ВСЬОГО	32	14	93	5	6	Екзамен

Заочна форма навчання

Теми курсу	Кількість годин					Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	Самост. робота	Індивід. робота	Тренінг	
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Теоретичні засади здійснення зовнішньоекономічних операцій та їх взаємозв'язок із митним оподаткуванням	1	1	18			Тестові завдання Дискусійні Питання, тестові та практичні завдання
Тема 2. Функціонування митно - тарифної системи в Україні.	1		20			
Тема 3. Митна вартість як об'єкт оподаткування при нарахуванні митних платежів.	1	1	19			
Змістовий модуль 2						
Тема 4. Порядок нарахування, сплати мита залежно від обраного митного режиму	1	1	20			Усне опитування Тестові завдання та практичні
Тема 5. Акцизний податок при ввезенні товарів на митну територію України	1		20			
Тема 6. Порядок нарахування і сплати ПДВ залежно від обраного митного режиму	1	1	19			Практичні та ситуаційні завдання
Тема 7. Митне декларування.	2		22			
ВСЬОГО	8	4	138			Екзамен

5. Тематика практичних занять.

Практичне заняття №1.

Тема 1. Суть і класифікація зовнішньоекономічних операцій та їх взаємозв'язок із митним оподаткуванням

Мета: Ознайомитися із основними видами зовнішньоекономічних операцій, які здійснюють українські підприємства; проаналізувати методику їх реалізації, визначити можливі ризики.

Питання для обговорення:

1. Характеристика зовнішньоекономічних операцій, які здійснюють українські підприємства.
2. Операції купівлі-продажу як найбільш розповсюджений вид діяльності у міжнародній торгівлі.
3. Операції, пов'язані з переробкою товарів (давальницької сировини) на митній території України або за її межами.
4. Інвестиційні операції.
5. Ввезення на територію України майна іноземного інвестора з метою формування статутного капіталу підприємства з іноземними інвестиціями.
6. Лізингові операції.
7. Посередницькі операції у зовнішній торгівлі та їх вплив на розрахунок митних платежів.

Література: 1,2,3,10,13,16, 20

Практичне заняття №2.

Тема 2. Функціонування митно - тарифної системи в Україні

Мета: Засвоєння суті прочитаної лекції про сутність та перспективи розвитку митно - тарифних відносин; поняття митно - тарифної політики, як складової зовнішньоекономічної політики держави; на основі основних законодавчих актів, які регулюють митно - тарифні відносини вміти провести аналіз низки проблем, пов'язаних із функціонуванням митної системи в Україні; знати характеристику тарифного інструментарію регулювання відносин у сфері зовнішньої торгівлі.

Питання для обговорення.

1. Роль і місце митної справи в економічному розвитку України на сучасному етапі.
2. Сучасний стан митно - тарифних відносин.
3. Митно - тарифна політика держави. Характеристика методів митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
4. Організаційна структура митної системи України.
5. Економічна природа митного тарифу, його класифікація та функціональні завдання.
6. Застосування особливих видів мита як обмежувальних заходів.
7. Диференціація митних ставок залежно від країни походження товару

Література: 1,3,5,6,10,11,13,17

Практичне заняття №3.

Тема 3. Митна вартість як об'єкт оподаткування при нарахуванні митних платежів

Мета: Засвоєння основних теоретичних аспектів щодо суті та місця митної вартості в системі митного оподаткування, а також вивчення методики нарахування митної вартості.

Питання для обговорення

1. Суть та місце митної вартості в системі митного оподаткування .
2. Нарахування митної вартості на основі методу оцінки за ціною угоди щодо товарів, які імпортуються.
3. Метод оцінки за ціною угоди щодо ідентичних товарів.
4. Метод оцінки за ціною угоди щодо подібних (аналогічних) товарів.
5. Методи визначення митної вартості на підставі додавання та віднімання вартості.
6. Резервний метод нарахування митної вартості.
7. Особливості застосування адміністративних важелів коригування митної вартості.

Література: 1,3,6,9,10,11,13,19,23

Практичне заняття №4.

Тема 4. Порядок нарахування, сплати мита залежно від обраного митного режиму

Мета: Засвоєння основних теоретичних аспектів щодо суті та місця мита в системі митного оподаткування, а також вивчення порядку нарахування та сплати мита.

Питання для обговорення

1. Поняття мита, види мита. Митний тариф.
2. Сплата розрахованих декларантом сум мита на казначейський рахунок митного органу.
3. Порядок відображення у митній декларації сплачених сум мита.
4. Порядок повернення надміру стягнених сум мита.
5. Особливості застосування плати за виконання митних формальностей поза місцем розташування митного органу або в позаробочий час.
6. Плата за перебування товарів та інших предметів на складах митних органів.

Література: 1,3,6,9,10,11,13,17,19,23,24

Практичне заняття №5.

Тема 5. Акцизний податок при ввезенні товарів на митну територію України

Мета: Засвоєння основних теоретичних аспектів щодо суті та місця акцизного податку в системі митного оподаткування, а також вивчення порядку нарахування та

сплати акцизного податку.

Питання для обговорення

1. Суть акцизного податку та його елементи. Об'єкти оподаткування акцизним податком. База оподаткування акцизним податком. Платники акцизного податку.
 2. Товари з яких не справляється акцизний податок.
 3. Порядок нарахування акцизного податку при переміщенні товарів через митний кордон України.
 4. Порядок сплати не стягненого у звичайному порядку акцизного податку.
- Література: 1,2,4,5,9,10,11,13,19,23

Практичне заняття №6.

Тема 6. Порядок нарахування і сплати ПДВ залежно від обраного митного режиму

Мета: Засвоєння основних теоретичних аспектів щодо суті та місця ПДВ в системі митного оподаткування, а також вивчення порядку нарахування та ПДВ.

Питання для обговорення

1. Суть та призначення ПДВ.
 2. Об'єкти оподаткування ПДВ. База оподаткування ПДВ.
 3. Порядок нарахування ПДВ. Особливості застосування ПДВ при різних митних режимах.
 4. Порядок сплати ПДВ податковим векселем при здійсненні митного оформлення товарів, які ввозяться на митну територію України.
 5. Заповнення митної декларації на товари, ввезення яких в Україну оподатковується ПДВ. Стягнення не сплачених у встановлені строки сум ПДВ.
- Література: 1-5,8, 10,11, 13,14, 19-21

Практичне заняття №7.

Тема. Митне декларування

Мета: засвоєння студентами сутності та порядку здійснення митного декларування, як складової процедури митного оформлення.

Питання для обговорення

1. Значення та функції декларування.
2. Види МД.
3. Порядок оформлення МД.
4. Форми митного декларування.
5. Характеристика основних розділів МД.

Література: 1,3,7,10,11,13,18,19,23

6. Тренінг з дисципліни

Мета тренінгу з дисципліни «Митні розрахунки і звітність» – формування у студентів критичного мислення для пропонування професійних рішень, цілісного бачення і вирішення проблем організації митних правовідносин, розрахунків митних платежів, їх декларування.

Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «магістр». Проведення тренінгу дозволяє: забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Митні розрахунки і звітність»; розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, кожен із студентів отримує роздатковий матеріал з вихідними даними для розмитнення .

3. **Практична частина** реалізовується шляхом виконання комплексного завдання кожним студентом, яке має відповідну структуру:

- 1) підготувати супровідні документи для митного оформлення;
- 2) розрахувати митну вартість та митні податки та збори при розмитненні відповідного товару;
- 3) формує митну декларацію

4. **Підведення підсумків.** Обговорюється результати виконаних завдань. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття та оцінювання результатів виконання наскрізного завдання, яке визначається як середнє арифметичне з балів, отриманих за кожне виконане завдання, яке оцінюється максимально у 100 балів.

7. Самостійна робота

Самостійна робота студентів полягає у підготовці презентаційних виступів, що оцінюються за 100-бальною шкалою і визначається як сукупність питомої ваги кожної складової:

- 80% - підготовка презентації;
- 20% - захист презентації.

Обговорюються результати виконання завдань.

Тематика презентацій:

1. Сутність та функціональне призначення митної вартості товарів в системі митного оподаткування
2. Особливості застосування особливих видів мита як обмежувальних заходів.
3. Тарифні заходи регулювання імпорту з боку держави.
4. Поняття та порядок визначення контрактної вартості угоди.
5. Поняття та порядок визначення фактурної вартості контракту.
6. Механізм складання, підписання та виконання зовнішньо-торгівельної угоди.
7. Шляхи підвищення ефективності здійснення зовнішньо-економічних операцій суб'єктами ЗЕД України.
8. Законодавчі і нормативні акти України, що регулюють питання форми, порядку укладання та виконання зовнішньо-торгівельних контрактів.
9. Сутність та порядок здійснення митного декларування.
10. Контроль за використанням товарів, з оподаткуванням яких надано пільги.
11. Тимчасове ввезення товарів на митну територію України.
12. Особливості екологічного, санітарно-епідеміологічного та фітосанітарного контролю на митному кордоні України.
13. Переміщення товарів через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях.
14. Тарифні преференції, їх характеристика.
15. Переміщення товарів при митних режимах та нарахування платежів.
16. Правила кодування товарів. Структура УКТЗЕД.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

У процесі вивчення дисципліни «Митні розрахунки і звітність» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- оцінювання результатів тренінгу;
- інші види індивідуальних і групових завдань;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Митні розрахунки і звітність» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20 %	20 %	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по всіх темах	Підсумкова модульна контрольна робота за всіма темами наприкінці вивчення курсу в аудиторії або в системі дистанційного навчання Moodle Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Середнє арифметичне з балів, отриманих під час тренінгу	Оцінюється рівень виконання індивідуального самостійного завдання як цілісного наскрізного завдання	Теоретичне питання – макс 20 балів Тестові завдання (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів Задача 1 – макс. 25 балів Задача. 2 – макс. 25 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-7
2.	Проекційний екран	1-7
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-7
4	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-7
5	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-7
6	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-7
7	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-7

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Герчаківський С. Митна справа. Навчальний посібник. Тернопіль. 2020. 290 с.
2. Герчаківський С., Сідляр В. Фіскальне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. Тернопіль. 2020. 280 с.
3. Дерманська Л. В. Зовнішньо-економічна діяльність України: фіскальні наслідки. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. Том 32 (71). № 3, 2021. С.8-12 URL: https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/32_71_3/4.pdf
4. Дерманська Л. В. Оцінка фіскальної ефективності митної політики України. *Економіка та суспільство*. 2022. № 38. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1282>
5. Дерманська Л. В. Постпандемічний вплив на митне оподаткування в Україні. Постпандемічний розвиток суспільства: економічні, соціальні та психологічні аспекти: моногр. / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків: ЗУНУ, 2022. С.158-165
6. Дерманська Л. В. Функціонування електронної митниці в сучасних умовах. Суспільство в умовах емерджентного розвитку»: моногр. / за ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків: ЗУНУ, 2023. С.240-250
7. Дерманська Л.В. Поляк-Свергун М.М. Фіскальна політика та її вплив на економічне зростання. *Наукові перспективи*. 2024. 9(51).
8. Дерманська Л.В. Роль митної безпеки у формуванні фіскального потенціалу держави. *Грааль науки*. 2024. №44.
9. Методичні вказівки щодо вивчення дисципліни «Митні розрахунки і звітність» для студентів усіх форм навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»/уклад. Л,Дерманська. Чортків. 2024.

10. Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012 URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2012_03_13/T124495.html#5690
11. Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур: Міжнародний документ URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1014.4619.3&nobreak=1>
12. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Митні розрахунки і звітність» для студентів усіх форм навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування»/уклад. Л.Дерманська. Чортків. 2024.
13. Податковий кодекс України № 2755-VI (з наступними змінами і доповненнями) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
14. Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту: Закон України від 22.12.1998 р. № 332-XГУ (з наступними змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-14#Text>
15. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України № 330-XIV (з наступними змінами і доповненнями) URL: з www.rada.gov.ua
16. Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту: Закон України № 331-XIV (з наступними змінами і доповненнями) URL: www.rada.gov.ua
17. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України № 959-XII (з наступними змінами та доповненнями) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=959-12>
18. Про Митний тариф України: Закон України від 05.04.2001 № 2371-III (з наступними змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-20#Text>
19. Сидорович О.Ю., Герчаківський С.Д. Інформаційне забезпечення митної справи України в контексті цифрової стратегії розвитку суспільства. Світ фінансів. 2021. № 1. С. 210-226.
20. Сучасні виклики забезпечення митної безпеки в Україні : монографія за ред. А.І. Крисоватого. Тернопіль: Університетська думка. 2020. 414 с.
21. Фіскальне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / С. Д. Герчаківський, В. В. Сідляр. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2020. 280 с.
22. Customs blueprints: path ways to better Customs.URL:https://ec.europa.eu/toation_customs/eu-1rammg/customs-blueprints-pathwaysbetter-customs
23. Defence Export Controls. (n.d.). URL: <http://www.defence.gov.au/ExportControls/>

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

24. Державний сайт ДМС України. URL: <https://customs.gov.ua/en/>
25. World Customs Organization URL: <https://www.wcoomd.org>